

ಮೂಡಾ೜ುಕೊಡು ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತೀ ಬದುಕಿನ ಅನಾವರಣ

ರಮೇಶ. ಎಂ¹

ಪೀಠಿಕೆ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಸಂಪೇದನೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭದ ನರ್ವೋದಯ ಮೂರ್ಚ, ನರ್ವೋದಯ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲ, ನವ್ಯ ಮತ್ತು ದಲಿತ-ಬಂಡಾಯ ಕಾಲಫಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಪ್ಪು ಕೆಗಳು ಆ ಕಾಲದ ತುಡಿತಕ್ಕ ದನಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತೀ ಸಂಪೇದನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತಾಡಿದ್ದೆ ಕಡಿಮೆ. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಾದರು ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ದನಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸೂಳೆ ಸಂಕಪ್ಪೆ, ಆಯ್ದುಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯಮ್ಮೆ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಹೆಳವನಕಟ್ಟೆ ಗಿರಿಯಮ್ಮೆ ಎಂ.ಕೆ. ಇಂದಿರಾ ಹಿಂಗೆ ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಗತಿಪರರೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಮರುಷ ಬರಹಗಾರರು ಸಹ ಮಹಿಳೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಮರುಷ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುವ ಹಾಗೂ ಆ ದಾರಿಯನ್ನು ಮಡುಕುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೂಂದು ದೊಡ್ಡ ನಿರ್ದರ್ಶನವೆಂದರೆ ಅನುಭವ ಮಂಟಪ. ಸ್ತೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಹಳ್ಳಿಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಾಜದ ವಿರುದ್ಧ ಮಹಿಳೆಯರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮರುಷವರ್ಗ ಕೂಡ ಏರೋಧಿಸಿದೆ.

ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ವಿಶಿಷ್ಟ ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕವಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸ್ತೀಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರೆದಿರುವುದು ಕಡಿಮೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕವಿಯಾದವನಿಗೆ ಇವು ಸ್ವಾತಿತರ್ಯ ಚಿಲುಮಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಕಾಲಫಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಕವಿ ಸ್ತೀಯನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಿ, ತಾಯಿಯಾಗಿ, ಪ್ರೇಯಸಿಯಾಗಿ, ಸಹೋದರಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಬದುಕಿನ ವಿವಿಧ ಮಜಲುಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಮೆಲುದನಿಯ ಮೂಡಾ೜ುಕೊಡು ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿಯವರು ಒಬ್ಬರು. ಇವರ ಕವಿತೆಗಳು ಒಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ನೋವನ್ನು ಅಭಿವೃತ್ತಿಸುವಾಗ ಅನ್ವಯಿತೆ, ಅಪಮಾನ, ಹಸಿವು, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ,

¹ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಪ್ರವೇಶ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಖ್ಯೆ, ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ತಿ, ಮೈಸೂರು.

ಶೋಷಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ನಿಸರ್ಗದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ, ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರೇಮ ಇಂಥಹ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ದಲಿತ-ಬಂಡಾಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಬಂದ ಮೂಡಾಕೂಡು ತಣ್ಣಿಗೆ ಪ್ರವಹಿಸುವ ನೀರಿನಂತೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಆಂತರ್ಯಾದ ನೋವು, ಆತಂಕ ಮತ್ತು ಆಕೆಯನ್ನು ಸಮಾಜ ನೋಡುವ ಮತ್ತು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಯನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಅವರೊಬ್ಬ ಕೇವಲ ಪುರುಷ ಕೇಂದ್ರಿತ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡದೆ ಮಾತೃತ್ವದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾಜವನ್ನು ನೋಡುವ ಗುಣ ಅವರಲ್ಲಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾದ ಕವಿಯೊಳಗೊಬ್ಬ ಮಾತೃ ಸಂವೇದನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಅವರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತೀಯ ನೋವಿನ ಅನಾವರಣಾದಿದೆ ಮತ್ತು ಏನೋದವಿದೆ, ತುಂಬತನವಿದೆ.

ಮೂಡಾಕೂಡು ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿಯವರ ‘ಈ ವಿಚಾರಧಾರೆ’, ‘ಬೀದಿ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬ ಆತ್ಮಕಥ’, ‘ನಿತ್ಯಸುಮಂಗಲಿ’, ‘ಈ ಪ್ರಮದೇಯರೇ ಹೀಗೆ’, ‘ಅಂಗನೆಯ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದರೆ’, ‘ಶತಮಾನ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ’, ‘ಅವ್ಯಾ’, ‘ಅಜ್ಞ ಮತ್ತು ಮೊಮ್ಮೆಗಳು’, ‘ತಾಯಿ-ಪ್ರೀತಿ’, ‘ನನ್ನ ತಾಯಿ’-ಹೀಗೆ ಇವರ ಅನೇಕ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತೀಯ ಬದುಕು ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಾಗೊಂಡಿದೆ.

ಕವಿಯು ವೈಶ್ಯಯೊಬ್ಬಳ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಈ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಅಂತರಾಳವನ್ನು ಬಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠೆಯನ್ನಷ್ಟೆ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆಕೆಯು ಜೀವನದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಪಡುವ ಯಾತನೆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಇವರಾರು ಅವಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಲ್ಲದೆ ಸುಖಪಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕವಿ ಹೇಳುವ ಮಾತು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದದ್ದು.

ಜಾಸ್ತಿಂದು

ಬಿಸಿ ಸುಖಿವ

ನರ ಸದಿಲಿಸಿದಾಗ

ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ

ವಿಟರು-ನಟರು

ಬಲ್ಲರೆ ಇವಳಂತರಾಳದ

ಸೂಕ್ತ ತರಂಗಗಳ. (ನಿತ್ಯ ಸುಮಂಗಲಿ. ಮ.ಸಂ. 41)

ನಿತ್ಯ ಸುಮಂಗಲಿ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಾಕೂಡು ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿಯವರು ನಿಲಾಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ದೌಜನ್ಯಕೊಳಗಾಗಿ ಸಮಾಜದಿಂದ ಅಲಾಡಿಸಲಬ್ಬಿ

ಮಹಿಳೆಗೆ ದನಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ‘ಬೀದಿ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ಆಶ್ಚರ್ಯ’ ಎಂಬ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಕ್ರೈಯ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ದೋಷನ್ಯ ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜವನ್ನು ತಲೆತಗ್ಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮಟ್ಟಿ ತನಗೂ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮನುವಾದಾಗ; ತಾಯಾದವಳು ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ ಮಗಳಿಗೂ ಒಂದೊದಗುವ ಪರಿಯನ್ನು ಉಹಿಸಿ ಆತಂಕಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಇಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕವಿಯೂ ತಾಯಿಯಾಗಿಯೆ ನೋಡುವ ಕ್ರಮ ಮೂಡ್ಣುಕೊಡು ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಅವರಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಬೆಳ್ಳಿ ನಾಯಿಗಳು ಹೆತ್ತು
 ಮುತ್ತಿಕ್ಕುವಂತೆ ನನ್ನವು
 ಎತ್ತಾಡಿಸಿದಳಾದರೂ ನಾ ಹೆಣ್ಣಾದದ್ದಕ್ಕೆ
 ಬಿಕ್ಕತ್ತಿದ್ದಳು. ಮತ್ತೆ
 ಜಿಂದಿ ಆಯುತ್ತಾ
 ಸಂದಿಗೋಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಿಸುವಾಗ ಅವಳು
 ಆಗಂತುಕರ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ
 ವಿಗ್ವಾದ ಕೇಳಿ
 ಬೆಳ್ಳಿತ್ತಿದ್ದೆ. ಬೆವರುತ್ತಿದ್ದೆ. (ಬೀದಿ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಮ.ಸಂ. 73)

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿಹಿತದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅದು ಕ್ಷುರವಾಗಿ ಹತ್ಯಾಮಾಡುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶದ ಹಾಥರಷಾನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮತ್ತು ಕೊಲೆ ಅಶ್ವಂತ ಕ್ಷುರವಾಗಿ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಾಸನದಲ್ಲಿಯೆ ಬಿಕ್ಕುಕಿಯ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡಿ ಆಕೆಯ ತಲೆಗೆ ಕಲ್ಲುಹಾಕಿ ಸಾಯಿಸಿರುವ ಫಣನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಕರಣವಾದ ಕಾನೂನುಗಳಿದ್ದರೂ ಇಂತಹ ಫಣನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ನೋವಿನ ಸಂಗತಿ.

ಒಂದು ಕಡೆ ಸ್ತ್ರೀಯ ಮೇಲೆ ದೋಷನ್ಯ ನಡೆದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಆಕೆಯ ವೇದನೆಯನ್ನು, ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅಧರ್ಮಾದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇರುವ ಸಂಗಾತಿಯ ನೋವು. ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲವೂ ಇದ್ದು ಹಂಡತಿಯೊಬ್ಬಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅರಿಯದ ಗಂಡ ತನ್ನ ಜಮೀನುದಾರಿಕೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೆ ನಿರತನಾಗಿ ಇರುವಾಗ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ನಿಸಗ್ ಸಹಜ ಆಸೆ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಪ್ತಳಾಗುವಿಕೆಯನ್ನು ಕವಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕೇವಲ ದಂಪತ್ತಿಗಳಿಬ್ಬರ ಶಾದುವಿಕೆಯಷ್ಟೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಅದರಾಚಿಗೆ ಇರುವ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಬೆಸುಗೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಕವಿ ಲೋಕಿಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡುವಾಗ ಈ ಪರಿಭಾವನೆ ಮೂಡುವುದು ಸಹಜವೆ.

ಜರತಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಲು
 ‘ಹಕುಂ’ ನೀಡುವ ಗಂಡ
 ಶೀರೆಯ ಒಳಪ್ಪೆ
 ಸುಖಪನ್ನು ಅರಿತವನಲ್ಲ
 ನಾಗರಕಚ್ಚು ಬಿಡಿಸುವಾಗ
 ಇಳಬಿಡುವ ನೀಳಕೇಶವಾಗಲಿ
 ಸೆರಗಿಳಿಸಿ ಗೆಜ್ಜೆಸರ ಕಳಚುವಾಗ
 ನಿಮಿರಿದ ಕಚ್ಚಯಗಳಾಗಲಿ
 ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ
 ಡಾಬಿ ಶೇಳುವಾಗ
 ಅದರುವ ಹೊಕ್ಕಳಾಗಲೋ
 ಅವನ ಹನುಮಗಟ್ಟಿಯನ್ನು
 ಸಡಿಲಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. (ಈ ವಿಚಾರಧಾರೆ, ಪು.ಸಂ. 17)

ಇಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನೇರವಾಗಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾಧವಾದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಇದ್ದರೂ ಆಕೆಗೆ ಸಿಗಬೇಕಿದ್ದ ಪತಿಸುವಿ ಇಲ್ಲವಾದಾಗ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬರುವ ಸಹಜ ಮಾತುಗಳಂತಿವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಇಂಥಹ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟಪಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕವಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲುನೋಟಿಕ್ಕೆ ಇದು ದಾಂಪತ್ರ್ಯ ಜೀವನವನ್ನಷ್ಟೇ ಕುರಿತದ್ದು ಎಂದೆನಿಸಿದರೂ ಆಂತರ್ಯಾದಲ್ಲಿಂದ ಭಾವನೆಯಿದೆ. ತನ್ನ ಮನದ ತುಡಿತವನ್ನು ಅಭಿವೃತ್ತಿಸುವಾಗ ಈ ತರಹದ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಆಕೆ ವೃಕ್ಷಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಸೂಕ್ತ ಸಂವೇದನೆ ಇರುವ ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅನೇಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ಮುಖೇನ ಅಭಿವೃತ್ತಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪ್ರತಿಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾಜದಿಂದ ಎದುರಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಹೆಣ್ಣಿನ ಗಟ್ಟಿತನವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಿನ ಕರಿಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳ್ಳುವ ತವಕದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಹೇಳಬಯಸುವ ಈ ಮಾತುಗಳು ಮೂಡಾಗುತ್ತಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಜೋಟಿನ ಗುಂಡಿಯಲಿನ್ನು
 ಗುಲಾಬಿಯಾಗಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ನಮಗೆ (ಶತಮಾನ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಪು.ಸಂ. 148)

ನೀವು ಕಟ್ಟಕೊಂಡಿರುವ ಕೋಟೆಯೋಳಗಡೆ ಇನ್ನು ನಾವಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಗೋಡೆಯನ್ನು ಕೆಡವಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಮುಂದಾಗುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಬಸ್ಸು ಚಾಲಕಿಯರಿದ್ದಾರೆ, ಆಟೋ ಚಾಲಕಿಯರಿದ್ದಾರೆ, ವಿಮಾನ ಹಾರಿಸುವ ಸ್ತೋಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅಪ್ಪೇ ಏಕೆ ಮಂಗಳ ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನಷ್ಟೇ ಎಲ್ಲಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಲ್ಲಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದದ್ದು ಶಿಕ್ಷಣ. ಅಕ್ಕರ ಪಡೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಆಕೆಗೆ ಸಿಗದ ಕ್ಷೇತ್ರವಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಮಗುವನ್ನು ಹಡೆದು ತೊಟ್ಟಿಲು ತೊಗುವ ಕೈಗಳಿಗೆ ಬಂದೂಕು ಹಿಡಿಯುವ ಕೈಗಳೂ ಸಹ ಆಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪದ್ಯ ನೇನಪಿಸುತ್ತದೆ.

ತೊಟ್ಟಿಲು ತೊಗುವ ಕೈಯಿಲ್ಲ

ಹಿಡಿದಂತಾಯಿತು ಪೆನ್ನು

ಚಿಪ್ಪೊಡೆದಾಯಿತು ಇನ್ನು

ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ ಜೋಡರೆ ಗನ್ನು. (ಶತಮಾನ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಪು.ಸಂ. 148)

ಮಹಿಳೆಯ ಶಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಪ್ಪು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವ ಗುಣ ಮೂಡಾಗುಕೊಡು ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ತಾಯಿಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗಲೂ ಸಹ ಆಕೆಯನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿರುವ ಕ್ರಮವಿದೆ. ಅಂದರೆ ಆಕೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ನೋವು-ನಲಿವುಗಳನ್ನು ಒಡಲಲ್ಲಿ ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ತಾಯಿಯಾದವಳಿಗೆ ತನ್ನ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಕಟ್ಟಬಂದರು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಆಕೆಗಿದೆ. ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣು ಸ್ವಾತಿತ್ವಯ ಸಂಕೇತ. ಮೂಡಾಗುಕೊಡು ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಒಂದು ಕಡೆ ‘ನನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲಸೆಲೆ ನನ್ನ ತಾಯಿಯೇ’ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ‘ತಾಯಿ’ ಎಂಬ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಜೀವ ಕೊಟ್ಟಳು ನನ್ನ ತಾಯಿ

ನನಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನನ್ನ ಕವಿತೆಗೂ

ಕವಿತೆಯ ಬೇರು ನನ್ನ ತಾಯಿ

ಹೊವಾಗಿ ಅರಳಿದ್ದ ಮಾತ್ರ ನಾನು (ನನ್ನ ತಾಯಿ.. ಪು.ಸಂ. 345)

ಮೊದಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕವಿಯಾದವನಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಿತ್ವಯ ಚೆಲುಮೆ. ಈ ಮಾತು ಮೂಡಾಗುಕೊಡು ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ‘ಕನಕಾಂಬರಿ’ ಸಂಕಲನದ ಬಹುಪಾಲು ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಯ ಮೂಲದ್ವಾರ್ವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಿರಿಯ ಕವಿ ಎಜ್.ಎಸ್.ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿಯವರು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತು ಇದನ್ನು ಸಾಫ್ತೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. “‘ಕನಕಾಂಬರಿ’ ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿಯವರ ಹೊಸ ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹ. ಪ್ರೀತಿ ಈ ಸಂಗ್ರಹದ

ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು”². ನಲ್ಲಿಯಿಂದ ಮನಿಸಿಗೆ ಹೊಳಗಾದ ನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಪ್ರೇಯಸಿಯಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಮನಿಸಿಕೊಂಡ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಸಮಧಾನಪಡಿಸುವ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವದ ಕವಿತೆಗಳು ಮೂಡಾಗುತ್ತಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಜಾಗವಿದೆಯೇ ಹೊರತು ದೇಷಕ್ಕೆಲ್ಲ. ಪ್ರೀತಿಗೆ ಗೆಲ್ಲುವ ಶಕ್ತಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ಸಂಭವನೀಯ ತಪ್ಪಗಳಿಗೆ

ನಿನ್ನ ಶಾಶ್ವತ ಕ್ಷಮೆಯಿರಲಿ

ಮತ್ತೆ ಆಕ್ಷಸಿಕ ದುಡುಕುಗಳ ಮನ್ನಿಸಿ

ಬಂದು ಒಲಿಯೆ. (ಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತಾನೇ?. ಮ.ಸಂ. 251)

ಹೇಣ್ಣ ಕ್ಷಮಯಾಧರಿತಿ, ಪ್ರೀತಿ ಇದ್ದಾಗ ಇದರ ಯಶಸ್ವಿ ಅಧಿಕ. ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಾರದವರು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಸೋಲುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸೋಲುವುದು ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿಯೇ ಹೊರತು ದೇಷಕ್ಕೆಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನ ಶಾಶ್ವತ ಕ್ಷಮೆಯಿರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು.

ಸ್ತೀಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅವಳ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಕವಿತೆಗಳು ‘ಅಂಗನೆಯ ಪ್ರೀತಿಯೆಂದರೆ’. ಇಲ್ಲಿ ಅಂದು ಮತ್ತು ಇಂದುಗಳ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಪರಿಯು ಬೇರೆ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದನ್ನು ಕವಿ ಗುರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅವಳ

ಅಂಗಾಲುಗಳೂರಿ

ಅಂಗಾಂಗಳು ಅಂಗುಲಂಗುಲ ಹಗ್ಗಿ

ಷಿರ ಉಗ್ಗಿ ತಿರ ಬಾಗಿದಾಗ

ಕಂಗಳಿಗೆ ಕಾಲುಂಗುರದ ಕನಜಾಗಿ

ಉಂಗುಷ್ಠ ನೆಲ ಕರೆದು

ಸಣ್ಣಗೆ ಧೂಳಿಬ್ಬಿಸಿ

ಪ್ರೇಮದ ಮದರಂಗಿ ಚೆಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ

ಅಂಗಳವೆಲ್ಲ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳು.

(ಅಂಗನೆಯ ಪ್ರೀತಿಯೆಂದರೆ. ಮ.ಸಂ. 130)

ಕವಿಯೆಂದರೆ ಪ್ರೇಮಿಯೆ. ಆತ ಅಥವಾ ಆಕೆಯೊಳಗೊಬ್ಬ ಪ್ರೇಮಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಯು.ಆರ್.ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಪ್ರೀತಿಯೇ ಈ ಕವಿಯ ಸಾಧಿ;

² ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿ ಎಚ್.ಎಸ್. (2019). ಹೂ ತುಂಬಿದ ಸಾಲುಮರದ ನರಳಲ್ಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ಸಸುಭಾಷ್ ರಾಜಮಾನೆ(ಸಂ), ಬಹುತ್ವ ಕಥನ, ಗೀತಾಂಜಲಿ ಮಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ. ಮ.ಸಂ. 54

ಕೋಪ ಸಂಚಾರಿ”³. ಮೂಡ್ಯಾಕೂಡು ಅವರಲ್ಲಿ ಸಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದು ಸಾತ್ವಿಕವಾದ ಸಿಟ್ಟು. ಅವರ ಬರೆಹಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ನಗುವನ್ನು ಸಾವಿರ ಮೊಗ್ಗುಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾವಿರ ಮೊಗ್ಗುಗಳು

ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅರಳಿದಾಗ

ಉಂಟಾಗುವ ರೋಮಾಂಚನವನ್ನು

ನಿನ್ನ ಒಂದೇ ಒಂದು

ಮುಗಳು ನಗು ನೀಡಬಲ್ಲದು (ತೆವಲು ಮನಸಿನ ಹಲವು ಅನಿಸಿಕೆಗಳು ಪು.ಸಂ. 136)

ಕವಿ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಮೊಗ್ಗುಗಳು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಅರಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ನಗುವಿಗೆ ಹೋಲಿಸುವ ಕವಿ ನಗುವಿಗೆ ತ್ವೀತಿಯನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ, ತ್ವೀತಿಗೆ ನಗುವನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಬಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಬಹಳ ಸೌಮ್ಯವಾಗಿಯೆ ಮಾತಾಡುವ ಮೂಡ್ಯಾಕೂಡು ಅವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಸಂಕಟವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು, ಶೋಳಲಾಟವನ್ನು ಅರ್ಥವಾತ್ತಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆಕೆಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿರುವ ಕೋಚೆಯನ್ನು ಕೆಡವಿ ಹೊರಬರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವರೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕವಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಈ ಸಾಲು ಅತ್ಯುಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಿನಿಸುತ್ತದೆ. ‘ನಿಮ್ಮ ಹೋಟಿನ ಗುಂಡಿಯಲಿನ್ನು ಗುಲಾಬಿಯಾಗಲು ಇಟ್ಟವಿಲ್ಲ ನಮಗೆ’.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥ

- ಮೂಡ್ಯಾಕೂಡು ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ. (2018). ಗೆದ್ದಲು ಹುಳುವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಮರದ ಕನಸು. ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಸಂ.1-ಕಾವ್ಯ. ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

³ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಯು.ಆರ್. (2019) ತ್ವೀತಿಯೇ ಈ ಕವಿಯ ಸ್ಥಾಯಿ; ಕೋಪ ಸಂಚಾರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಸುಭಾಷ್ ರಾಜಮಾನೆ(ಸಂ), ಬಹುತ್ವ ಕಥನ, ಗೀತಾಂಜಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ. ಪು.ಸಂ. 19

ವರಾಮಶ್ವನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗ್ತಿ (ಸಂ.). (2017). ಅನಿಕೇತನ. ಕನಾಡಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಪ್ರಪಳಿದ ಅಗಸನಕಟ್ಟೆ (2004). ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಮತ್ತು ವಿಚಾರವಾದಗಳು. ಹಷ್ಟ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮುಖ್ಯಭಾಷೆ.
- ರವಿಕುಮಾರ್ ನೀಹ. (2019). ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆ. ಕನಾಡಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಸುಭಾಷ್ ರಾಜಮನೆ(ಸಂ). (2019). ಬಹುತ್ವ ಕಥನ, ಗೀತಾಂಜಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

